

ELŐFIZETESLÁR:

Házhoz hordva:

Egész évre	36—
Fél évre	18—
Negyed évre	9—
Egy hóra	3—
Egyes szám	20 fill.

Szerkesztőség:

Deák Ferencz-u. 12.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT ERDÉLYRÉSZI HIVATALOS LAPJA

Alapította:

GOMBOS FERENCZ

ELŐFIZETÉSIÁR:

Postán küldve:

Egész évre	40—
Fél évre	20—
Negyedévre	10—
Egy hóra	3-50
Tábori posta	4—
Egyes szám	20 fill.

Kiadóhivatal:

Deák Ferencz-u. 12.

Átmenet Tiszához.

Emlékezzünk a néhai való jó darabont uralomról. Párt nélkül, az ország gyűlöletétől környezve kormányozta néhány mindenre kapható kétségbeesett existenciára Magyarországot és a legkétségbeesettebb erőfeszítéssel sem sikerült Kristóffyknak pártot teremteniök, amellyel legalább igazolhatták volna törvénytelen kormányzásukat. Nem akarjuk a Wekerle-kormányt Kristóffyval egy kalap alá vonni, de annyi kétségtelen, hogy a parlamentben ma mindössze ötven képviselőt mondhat Wekerle kormánypártjának. Ötven ember vállalta a felelősséget a kormány ténykedéséért s ebből az ötven emberből kellene kivirágoznia a kormánypárti többség terebélyes fájának.

Ez volna a valódi helyzet, ha hihetnénk annak, hogy Wekerlének komoly szándékai vannak akár házfelosztás árán is képviselőházi többséget toborozni. Erre azonban Wekerle legmerészebb álmaiban sem gondol. Jól tudja, hogyha választásra kerül a dolog, még az az ötven ember is elolvad, mert a magyar választók, mint a függetlenségi elvek vallóit küldték be a parlamentbe Gál Sándort s hozzá hasonló névtelen társait, akik tisztán csak az általuk képviselt eszméknek és nem jelentéktelen személyüknek köszönhetik mandátumaikat s Wekerle akkor igazán odajutna, mint Fejérváryék: kormányelnök volna párt nélkül.

De Wekerlének eszeágában sincs próbára tenni a szerencsését. Neki a mai helyzet a legkényelmesebb. A lealkudott választói javaslatnak már megszerezte a munkapárt támogatását s minden jel megvan arra, hogy egyetlen olyan kérdés sem fog felmerülni, amelyben ne deferálna Tiszának. Wekerle — ugyilátszik — megelégszik azzal a szereppel, amelyet a traktábla királya foglal el, akit a mester dirigál ide-oda. Ez mindenestre fölülte kényelmes, pompás szerep, ha valaki bírja gerinccel. Wekerle a történelekből félve bírja s alighanem attól sem idegenkedik, hogy a miniszterelnökség árán kikészítse az utat Tisza visszatéréséhez.

Mert mi következhetik most már? Megcsinálják a Tisza által kegyesen szentesített választói javaslatot s ezzel eltüntetik az utolsó akadályát annak, hogy a parlamenti többség átvegye a kormányzást. A választások kiírásával meg sem kísérenk próbára tenni a választók gazmondását, tehát Wekerlékre nem lesz

semmi szükség, vagy beolvadnak szépen a munkapártba, vagy mehetnek ismét ellenzékbe. Erre pedig Wekerle, a törté-

tek legalább azt bizonyítják, nem hajlandó. Meglátjuk: lesz még belőle munkapárti miniszter is!

A Károlyi-párt harcot hirdet a kormány ellen.

Apponyi és Andrássy új pártot alakítanak.

Budapest, máj. 10.

A helyzet kezd kialakulni. Az alkotmánypártnak a husosfazékhöz húzódozó tagjai szépen átvonulnak Wekerléhez, a munkapárt védősármái alá; az elvek harcosai pedig visszatérnek az ellenzék pádsoraiba. Amazoknak Gál Sándor a vezérük, az árulást visszautasító csoport pedig Apponyi és Andrássyt vallhatja vezérének. Izlés dolga, hogy melyik képviselő kit fogad el vezérének, mégis azt hisszük, hogy Apponyi legalább is van olyan kvalitásu politikus, mint Gál Sándor, aki különben a jelekből ítélve nem csinál rossz üzletet: belügyi államtitkárra szemeltek ki.

Az alkotmánypárt feltevezése különben még nem történt meg. Ma Andrássy és Apponyi hosszabb tanácskozást folytattak, amelyen hirszerint új pártalakításra határoztak el magukat. Az új párttal a parlamenti ellenzék hatalmasan megerősödik. A Károlyi-párt tetterős segítő társat kap Apponyi és Andrássy pártjában, mely a legjobb reményekkel veheti fel a harcot a munkapárt és a védősármái alá helyezett Wekerle-kormány ellen.

A Károlyi-párt értekezlete.

A függetlenségi és 48-as Károlyi-párt ma este értekezletet tartott, amelyet Károlyi Mihály gr. nyitott meg. Kijelentette, hogy a helyzet annyira világos, hogy magyarázatra nem is szorul, miért maradnak a legszélsőbb ellenzéki állásponton. Miután a választójogi megállapodást a 48-as alkotmánypárt többsége elárulta, ezt az eljárást meg kell bélyegezni. Kijelentette végül Károlyi, hogy a párt ezek után visszanyerte szabad kezét.

Juhász Nagy Sándor debreceni képviselő leszögezte, hogy a párt most már nem elégszik meg a választói reformtervezet mértékével, hanem követeli az általános, egyenlő, községenkénti választójogot, továbbá Magyarország függetlenségének kivívásáért fog harcolni. Meg kell kezdeni azonban az országban is a legszélsőbb körü akciót a párt elveinek diadálra juttatásáért.

Hock János, Holló Lajos és Fernbach Károly szólaltak fel ezután. Fernbach rámutatott arra, milyen elkeseredést váltott ki az országban Wekerle árulása a Károlyi-keresztések választójogával szemben. Elhatározta a párt, hogy a május 26-iki szentesi gyűlésre Hock Jánost, Jánossy Zoltánt és Kun Bélát küldi ki.

A főispánok

nagyon különös szerepet visznek a kormányválság kérdésében. Nagyrésztük, mint Apponyi, Andrássy és Károlyi exponált emberei kerültek be a főispáni székbe. Mikor Károlyi az Esterházy-kormány bukásakor ellenzékbe vonult, a Károlyi-párti főispánok átvedlettek alkotmánypártiakká. Most is úgy néz ki a helyzet, hogy a főispánok mindenképpen helyükön akarnak maradni, tekintet nélkül arra, hogy Andrássy vagy Apponyi révén jutottak-e be di pozíciójukba. Több főispánt fogadott meg Wekerle, akik bejelentették abbéli készség, hogy tovább is főispánok maradnak.

A kolozsvári főispánságok kérdése eldöntetlen. Papp József dr. sohasem exponált politikus s így nem lehetetlen, hogy már farra való tekintettel is maradjon, hogy a törvényhatósági bizottság legutóbbi közgyűlésén határozottan kifejezte ebbéli kívánságát. Velits Zoltán azonban Andrássy régi személyes híve s így megmaradása Kolozs megye főispáni állásában legalább is valószínűtlen.

Az állami titkári állások

körül meglehelős kaosz uralkodik. Legfontosabb természetesen a belügyi államtitkárság, amelynek betöltésénél biztosítottnak látszik Gál Sándor megbízatása. Gál Sándort tudunkkal más nem kvalifikálja erre a nagyon fontos állásra, mint hogy a képviselőház egyik rövid ciklusán házelnök volt. Jellemző különben kvalitására, hogy a legtekintélyesebb közjogi aliás egykori hordozója most államtitkárságra aspirál. Szmercsányi Gyulát is emlegették belügyi államtitkárnak, a néppárti Szmercsányi ellen azonban Tiszák erőteljesen állást foglaltak s azt már láttuk, hogy az történik a Wekerle-kormány alatt, amit Tisza akar.

Hatvanegyben.

Andrássy és Apponyi holnap este lépnek ki az alkotmánypártból. Wekerléék 61-en vannak. Ma Kapotsffy Jenő jelentette be csatlakozását Wekerle pártjához.

Apponyi bucsuja.

Apponyi Albert gr. ma délelőtt bucsuzott el a kultuszminiszterium tisztviselőitől. Rámutatott aránylag rövid ideig tartó működésének egyes mozzanataira, Kiemelte, hogy egyes akcióinak sikerét jórésztben a tisztviselői kar odaadó támogatásának köszönheti. Biztosította őket

Lapunk mai száma 8 oldal.

arról, hogy el nem muló hálával gondol rájuk. Nagy János államtitkár üdvözölte Apponyit, majd Sealay László államtitkártól bucsuztak el a tisztviselők.

Ugron és Siegescu Budapesten.

A „Magyar Tudósító” jelenti, hogy Ugron Gábor és Siegescu József, a balázsfalvi gör. keleti érsekválasztás királyi biztosai megérkez-

tek Budapestre, hogy a választást tegyenek a választás lefolyásáról a külügyminiszteriumnak.

Az első minisztertanács.

A „Magyar Tudósító” jelenti, hogy az újonnan alakult Wekerle-kormány este 7 órakor tartotta meg az első minisztertanácsot. A jegyzőkönyvet Josnovits Pál h. államtitkár vezette.

Az angolok ostendei kudarca.

Wolff-jelentés az angol vereségről.

Berlin, május 10.

A Wolff-ügynökség esti jelentése közli: Az angolok második kísérletére, amellyel megpróbálták flandriai támaszpontjainkat megsemmisíteni, természetesen elő voltunk készülve. Annak okát, hogy a támadás miért szorított Ostendére, megállapítani nem lehetett, mert az, hogy Seebrügge ellen is támadást intéztek, az inkább csak félrevezetésre szolgált. Az ellenség reggel 7 óra 5 perckor a tenger és a szárazföld felől erőteljesen tüzelt ostendei ütegeinkre. Néhány perccel később erős mesterséges ködöt támasztottak. Mikor 2 perccel 3 óra után Ostendétől keletre két cirkáló tűnt fel, ütegeink jól irányított tüzelést indítottak, miután előzőleg zárótüzet adtak. Az egyik cirkáló nyugat, a másik észak felé fordult. Az utóbbi 3 óra 34 perckor újra megjelent a bejárat előtt, mire minden oldalról a leghatásosabb tűz alá fogtuk és a bejáró uton kívül elsüllyedt. Ütegeink a tengeren felbukkanó többi hajókat tűz alá fogták. Az egyiket 4 óra 13 perckor elintéztük, de az ellenség közvetlenül azután ködbe borította. A zátonyra jutott cirkáló, mint a hajó irataiból megállapítottuk, a „Vindictive”. A mi veszteségeink — épp úgy, mint az első támadásnál — lettek csekélyek.

Hivatalos jelentések.

Budapest, május 10.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

(HIVATALOS.) Olasz arcvonal: volt lényeges harci esemény.

A vereségek főnöke.

In

Berlin, május 10. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér: A harcvonalakon a tüzérési tevékenység csak a Kemmel-területén, a Luce-patak mindkét oldalán és az Avre nyugati partján volt élénk.

A tüzelés erőteljes fokozását a szakaszokon ellenséges előretörések követték, ezek elhárítása és élénk felderítő tevékenységünk alkalmával foglyokat ejtettünk.

A tüzérési harc este és az éj folyamán az Yser és az Oise között több ízben feléledt.

Az arcvonal többi részén a harci tevékenység felderítő harcokra szorított.

A többi harctéren nincs újság.

Ludendorff, első főszállásmeister.

ESEMÉNYEK A TENGEREN.

Berlin, május 10.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A Wolff-ügynökség jelenti: Az angol tengeri haderők május 10-én reggel 3 órakor heves ágyuzás után ismét zárótámadást kíséreltek meg Ostende ellen. Parti ütegeink kitűnően vezetett tüzelése visszavert több ellenséges hajót, amelyek a mesterséges köd védelme alatt a kikötőbe akartak hatolni.

Egy régi cirkáló, amelyet teljesen összelőttünk, a kikötő hajóútján kívül megfeneklett. A kikötő bejárata teljesen szabad. A zátonyra jutott hajó fedélzetén csak halottakat találtunk. Legénységének két életben maradt tagját — akik a tengerbe ugrottak —

elfogtuk. Az eddigi megállapítások szerint legalább két motornaszádot löttünk tönkre. Egy monitort súlyosan megrongáltunk.

Az ellenség elzáró kísérlete ezzel teljesen megfiúsult. Ismét hiába álltunk fel a tengeri erők ellen és jár-műveit.

Flottaparancsnökség.

Az antant romániai követeli helyükön maradnak.

Genf, május 10.

Az antant-államok romániai követeli parancsot kaptak, hogy maradjanak helyükön, mert az antant-államok egyelőre nem szakítják meg a diplomáciai összeköttetést Romániával. Az antant-államok azon vannak, hogy Romániával szemben fennálló pénzügyi igényeiket a mostani román parlament és kormány elismerje.

Az osztrákok és a határkiigazítás.

Bécs, május 10.

Nyomban a román békeszerződés aláírása után osztrák politikai körökben feltékenység mutatkozott azon területi és pénzügyi előnyök miatt, melyeket a békeszerződés Magyarország számára magában foglal. A „Presse” mai esti lapja írja: Romániának területi lemondása nem a monarchia egyes államai javára, hanem a kettős monarchia javára történt. Az átengedett területek végleges hovatartozásának kérdését tehát külön tárgyalás után kell majd elintézni a kettős monarchia két állama kormányainak. A szociáldemokraták nevében Ellenbogen képviselő a delegáció elnökét felszólította a külügyi albizottság egybehívására, hogy a népképviselőnek alkalma legyen az újabb külpolitikai eseményekkel szemben állást foglalni. A döntés a delegáció egybehívásáról csakis Burián berlini utazása után fog megtörténni.

Új német offenzíva?

Budapest, május 10.

A „Matin” írja: Többfelől érkező egybehangzó hírek szerint nagy offenzíva van készü-

lőben, amely heveség dolgában egyenlő lesz a március 24-iki offenzívával. Az utóbbi időben sok csapatot, nagy tüzérseget vontak össze. Tankok érkezését is jelentik. A németek nyilván újból szerencsét akarnak próbálni.

A német sajtó Burián ellen.

Berlin, máj. 10.

A nagynémet lapok hevesen támadják Buriánt, aki Budapesten Bärezy főpolgármesternek válaszolva, kifejtette, hogy a monarchia lesben áll, hogy a békére nyíló alkalmat ne mulassza el. A „Tägliche Rundschau” kifejté, hogy Burián újabb békeoffenzívát kezd, mely egyúttal támadás a legfőbb hadvezetőség ellen.

Újabb angol támadás Ostende ellen.

Budapest, május 10.

A Magyar Távirati Irodának jelenti Berlinből: Tizedikén reggel angol tengeri haderők heves ágyuzás után ismét zárótámadást kíséreltek meg Ostende ellen. Parti ütegeink visszavertek több ellenséges hajót, melyek a köd védelme alatt be akartak hatolni a kikötőbe. Egy régi cirkáló hajó teljesen összelöve megfeneklett. A kikötő bejárata teljesen szabad. Eddigi megállapítások szerint legalább két motornaszádot löttünk tönkre. Egy monitort súlyosan megrongáltunk. Az ellenség elzáró kísérlete ezzel megint megfiúsult.

Kühlmann a román békekötésről.

Budapest, május 10.

Kühlmann német külügyi államtitkár, aki átutazott Budapesten, a következőket mondta egy újságitónak a bukaresti bekéről:

— Remélem, hogy a szövetséges hatalmaknak minden okuk meg van arra, hogy a béketárgyalásokkal és azoknak eredményével meg legyenek elégedve. Ami a központi hatalmak egymásközi viszonyát illeti, megállapítható, hogy ez a békekötés kétségtelenül hozzájárult ahhoz, hogy még barátságosabbá tegye a magyar és osztrák monarchia Németország iránti viszonyát.

— Nekünk főleg az szolgált különös örömmünkre, hogy ebben a békeszerződésben a magyar nemzet batarai biztosítására vonatkozó kívánásait messzemenő módon kielégíthették.

— Most Berlinbe utazom — folytatta Kühlmann — és onnan rögtön a főhadiszállásra, ahol a bukaresti békeszerződés eredményéről jelentést teszek Öfelségének a császárnak. En e szerződéstől a legjobbat várom. — Mi, érdekeinket természetesen fölünk telhetőleg igyekeztünk megvédeni. Emellett azonban olyan alapot adtunk Romániának, amelytől remélhetőleg gazdaságilag megerősödhetik és fejlődhetnek.

A Maurice-affér az angol alsóházban.

Rotterdam, május 10.

A Reuter-ügynökség jelenti Londontól: Az angol alsóház 293 szavazattal 106 szavazat ellenében elvetette Asquithnak azt az indítványát, hogy a két becsületbíró helyett öt tagú parlamenti bizottság vizsgálja meg Maurice tábornok vádjait.

Az alsóház ülésterme teljesen megtelt, amikor Asquith szólásra emelkedett. Asquith kijelentette, hogy egy egészen egyszerű ügyet teljesen félreértettek. Indítványa sem szándék szerint, sem ténylegesen nem bizalmatlanság-szavazat a kormánynak. — Ha kötelességének tartotta volna, hogy a háznak bizalmatlanság-indítványt terjesszen elő, ahhoz is lett volna bátorsága, hogy egyenes uton és félreérthetetlen módon tegye meg. Nem kívánja a miniszterelnöki állással járó gondokat magára venni. Maurice tábornok levelére vonatkozólag az álláspontja, hogy a tábornoknak tudnia kellett volna, hogy komoly sértést követ el a szolgálati szabályzattal szemben és egész karrierjének jövőjét kockára teszi. Ezért ellenzi azt

Erdélyrészi Magyar Jelzáloghitelbank

Részvénytársaság.

Alapított 1891. évben.

Kolozsvár, Rózsa-utca 1. szám alatt.

Alapított 1891. évben.

Teljesen befizetett alaptőke 2,000.000 korona. — Tartalékalapok 662.000 korona.

Törlesztéses kölcsönök

folyó 10—50 évig terjedő időre, ház- és földbirtokra; már meglévő kölcsönöket előnyös feltételek mellett konvertál.

Elfogad betéteket

takarékpénztári könyvecskére és folyószámlára, mit kívánatra rendszerint felmondás nélkül fizet vissza.

Leszámitol

bel- és külföldi váltókat, utalványokat, járadékokat, kisorsolt zálogleveleket és kisorsolt sorsjegyeket.

Folyószámlakölcsönök

nyújt értékpapirokra és bankszerű fedezetekre.

Díjmentesen

bevett szelvényeket és elvesz megőrzésre értékpapirokat, ezeket kezeli és sorsolását nyilvántartja.

Elad és vesz

értékpapirokat és idegen pénznemeket a napi árfolyamon.

Tőkebefektetésül

ajánlja 4½% és 5%-os saját kibocsátású zálogleveleit.

Minden a bankszakmába vágó ügyletekről készséggel ad felvilágosítást.

Nyitvatartás: délelőtt 9-től fél 1-ig, délután fél 4—5 óráig.

Női selyem- (tavaszi) kalapok készítését (hozott anyagból is)

Tagal kalapok divat szerinti átvarrását;
színes kalapok megfestését, átformálását;
kalapok átvasalását, átfestését;
gyászkalapok rövid időn belüli elkészítését
(vidékre is) legpon-
tosabban vállalja. — Tisztelettel:

Kolozsvári Központi Nőikalap Divatáruház

Kolozsvár, Beák Ferencz-utca 12. szám alatt. (Bejárat Minorita-utca felől.)

Erdélyi Bank és Takarékpénztár R.-T.

Kolozsvar, Mátyás király-ter 32.

Betéteket

elfogad: takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára a legelőnyösebb kamatozás mellett és azokat az összeg nagyságára való tekintet nélkül rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Leszámítol

váltókat. Bevált díjmentesen csekket, utalványokat, kisorsolt sorsjegyeket és értékpapirokat.

Előnyös

törlesztéses kölcsönöket nyújt földbirtokokra, bérházakra és már fennálló kölcsönöket olcsóbb tétellel convertál.

Értékpapírt,

idegen pénznemeket legelőnyösebb árfolyamon vesz és elad.

Lombard

kölcsönöket nyújt tőzsdén jegyzett értékpapírra.

Elad

sorsjegyeket havi részletfizetésre vagy letétjegyre, az így eladott sorsjegyek játékjoga már az első részlet lefizetése után a vevőt illeti.

Hadifoglyok

részére átutalásokat csupán a készkiadások felszámítása mellett teljesít.

A magyar királyi osztálysorsjáték főelárusító helye.

Hivatalos órák: délelőtt 1 $\frac{1}{2}$ 9-től 1-ig.

GOMBOS FERENCZ KOLOZSVÁR

LYCEUM-KÖNYVNYOMDA

DEÁK FERENCZ-U. 12

GYORSAN, PONTOSAN, IZLÉSESEN ÉS SZOLID ÁRBAN RÖVID IDŐ ALATT KÉSZÜLNEK:

TELEFON: 204.

SZÁMIÁK, CIMKÁRTYÁK, BELÉPTI JEGYEK, ÁRJEGYZÉKEK, ÜZLETI LEVÉLPAPIROK ÉS BORITÉKOK DISZNYOMÁSSAL, TÁBLÁZATOK, ÜZLETI LEVELEZŐLAPOK, SZÁLLÍTÁSI BÁRCÁK, FALRAGASZOK, GYÁSZLAPOK, ESKÜVŐI ÉS BÁLI MEGHIVÓK, HAVI FOLÓIRATOK, MŰVEK KINYOMATÁSA, TOVÁBBÁ MINDEN KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT SZOLID ÁRBAN KÉSZIT

TELEFON: 204.

NÉVJEGYEK VIDÉKRE IS LEGRÖVIDEBB IDŐ ALATT KÉSZÜLNEK